

Abnormale Commissie
van Examinatoren
over 1862

Tweede zitting Maandag 14 July
ten 10 ure
& Dinsdag 15 July

Tweede zitting van de Rabbina-
nale Commissie van examina-
toren werden in het jaar 1860 twee
en zestig, gehouden op Woens-
dag den veertiende july
in de Grote vergadering
der Nederlandsch-Israelitische
Hoofdsynagoge te Amsterdam,
des vrijdags ten 10 ure

Tegenwoordig
alle leden der Rabbinaale Commissie
voorts de voorzitter en de Secretaris.

De vergadering wordt bevoord, voorz
door de tegenwoordigheid van den Heer
A. D. de la Ville de, ingeval van verhuide-
ning, den president zal vervangen.

1 Voorzitter opent de vergadering. De Secretaris
leest de aanteekeningen, van het verhandelde
ter eerste vergadering van Wijdag en july
welke notulen worden goedgekeurd en
bekrachtigd.

2 Aan de orde is thans het examen in het
godgeleerde gedeelte van den rang van
More af te nemen aan
Jacob Lopes Cardoso Jr
en daarna aan

Jacob Mendes Chumaceiro Jr.

De eerste heeft den hoogste rang als godsdienst-
onderwijzer behaald op 22 Augustus 1856, den
rang van Magid Palmudi op 17 july 1854 en
den wetenschappelijken graad van More in 1860.

De tweede (Chumaceiro) verkreeg den hoogste
rang als godsdienst-onderwijzer op 24 july 1861,
den graad van Magid Palmudi op 18 augustus
1857 en werd Wijdag Jr, 11 july 1862, met
goed gevolg geëxamineerd in de maatschappelijke
vakke voor den rang van More.

Daar beide Candidaten behooren tot het
Nederlandsch-Portugeesch-Israëlitisch
Kerkgenootschap zoo zal het examen plaats
hebben voor de Heeren Fereres, Berenstein
en Vaz-Dias.

De Commissie bepaalt echter voorsaf:

1° dat het examen van iederen Candidaat
afzonderlyk af te nemen, voor elke Candi-
daat zal duren 1½ uur, dat eerst
het examen zal plaats hebben van den
Heer Cardozo, daarna dat van den
Heer Chumaceiro

2° dat, daar beide Candidaten den hoogste
rang als Godsdienst-ondernemers bezitten,
(even als dit vroeger beslist was bij andere
Candidaten) de H.H. Cardozo en Chuma-
ceiro vrij te stellen van de vakken, om-
schreven by litt. a, b, c, d en e van
Art. 5 van het Ministeriële besluit
van den 5de October 1835 N. 6 litt. B,
zoo is, in dien weg dat het examen daar-
omtrent slechts over enkele vragen zal
loopen

3° een bepaald onderzoek in te stellen, of de
Candidaten de kunde bezitten by litt. f
voorgescreven, te weten: algemeene kennis
van alle vier deelen der wetbeslissingen

טורם

Dit onderzoek zal behouden worden als
tentamen. Alleen dan wanneer de Candi-
daten daarin niet onbedreven zijn zullen
de doctrinale vragen in kunde handen
worden gesteld.

3 Ten 11 uur kwam de Heer Cardozo voor de
Commissie. Hij wordt door de Heeren Fereres,
Berenstein en Vaz-Dias geëxamineerd en
wel over de wetbeslissingen omtrent de
volgende punten:

בטולים

טעם כעיקר

רוב כנן ורוב חנן

דברים שאין להם בטול

זה וזה יורם

נותן טעם לפנים

דבר שיש לו חתירה

כחיות

עד אחד כאמין באיסורים

חסידי לפי תומן

רבית

חלוקי חזקה

שטר יעקף

נדה

וקטנות

הטמא

ייוקנה

תוסב כף

מיתקת חברו

מורדת ועוברת על דת

ראשה פרוש

פני שנתה איפן היתה לכהן

קביע

חיס שאין להם סוף

עד אחד בטביעה

ענינה

טביעות עין

קדושין

Dit onderzoek hield aan tot 12½ uur
precies.

Na afloop wordt conform het praes-
cij van den voorzitter, met algemeene
stemmen der H.H. Examinatoren besloten
den Heer Cardozo toe te laten om negen
doctrinale vragen in den tijd van acht
dagen te beantwoorden en later tegen
H.H. Examinatoren te verdedigen. Deze
doctrinale vragen zullen der anderen
daags aan den Candidaat worden toege-
zonden. De antwoorden daarop moeten
uitkomen op Woensdag 23 July de avond
uiterlyk Donderdag ochtend vroegtydig

Pracps deelt dit een en ander den Heer
Cardozo mede, die verklaart zich daaraan
te zullen gedragen en daarop de vergader-
zaal verlaat

4 Alina verpluyst, na een korte rust-
poos, ten 1 uur de Heer Jacob Mendes
Chumaceiro, die mede verlangt te
worden geëxamineerd om den rang te ver-
krygen van More' (Rabbinaal Aspi-
rant)

De Candidaat, die Vrydag geëxa-
mineerd en goedgekeurd is in de
maatschappelijke vakken voor den
rang van Rabbinaal aspirant wordt
thans (daar hy behoort tot het Neder-
landsch Postgeen Israelitisch Kerkge-
meenschap) inverruagd door de Heeren
Pierares, B. S. Berenstein en
A van J. Vaz-Dias, welk onderzoek
tot 2 1/2 uur precies aankleef

De Candidaat wordt daarna, met
algemeene stemmen, conform het prae-
advies van den voorzitter toegelaten om
het verder gedeelte van zijn examen later
af te leggen. Ook hem zullen dus negen
doctrinale vragen des anderen daags worden
toegezonden, die hy mede na acht dagen,
op Woensdag avond 23 July, uiterlijk donderdag
ochtend vroegtyd beantwoordt moet hebben
& die hy later tegen Wt Examinatoren
zal hebben te verdedigen en aan hen zal
moeten uitleggen.

Het teutamen van Chumaceiro had
gelopen over de volgende punten van de
wetbeslissingen:

כללי הוראה
צטולים
קדמך בקדמך לח בלח
יבש כיבש
טעם כעיקר
חתיכה הראוי להתכבד
חלוק בין כבד לשאר בשר לענין מליחה
מעשה דרש
כבש
טיגס הדחה קמיתח
טיגס חוקור הקרבות
חזקה לענין פניו שזינתה להתניה לבחן
חזקה
רבות דאורייתא ודרבנן
שטר עסקה
כתמים
מראות דם ומראות ריאה
אמתלא
עד חזק נאמן בחקירות
נאמנות
דיני שקיטה
בדיקת הריאה
כל יתר כנטול דמי
וורדא כליות
זויות הגזים
כסבר הגר
טומאת מת לבחן
לבוד וקבוצת דמי
מחצה
גוי מקיח לפי תומו
ענין חלל השויבים לשאר חלקי שני
מורדת ועוברת על דת
טביעות עין
בשר שנתעבס מן העין
מים שאין להם קוף
גט מעשה
לשונות הגט

5 De vergadering gaat thans ten drie uur
uitken & wordt aangehouden tot den
volgende dag ten 10 uur.

Op dien dag (Dinsdag 15 July 1862)
wordt door Wt Examinatoren van
gedachten geuitfeld over de aan de
Heeren Cardozo en Chumaceiro te doen
doctrinale vragen.

Nadat de Wt. Pierares, B. S.
Berenstein en A van J. Vaz-Dias
dit punt met elkander besproken

¶ Nadat praeses nog met de H^H Exami-
natoren had geregeld, hoe het onder-
zoeks van de antwoorden het gemakke-
lykst voor H^H Examinatoren konde
plaats hebben wordt de vergadering
ten 2 uur gesloten.

Gelezen, goedgekeurd en
bekaarlijkt ter deede
vergadering van de Rabb-
nale Commissie van
Examinatoren, gehouden
op Maandag den 18 July 1882
ten 11 ure

J. Mulder

J. van der Meer
opgeruimd

W. B. B. B.

J. J. Hirsch
Rabb. Ass.

A. J. Dordain

Van der Meulen

Secretaris

Rabbinale Commissie
voor Examinatoren
Aver 1862

Derde zitting Maandag 28 July
ten 10 ure

Derde zitting van de Rabbina-
nale Commissie van examina-
toren over den jaer 1800 twee-
en zestig, gehouden op Maandag
den acht en twintigsten July
in de Grote synagoga alder
Nederlandsch-Israëlitische
Hoofsynagoge te Amsterdam,
des woensdags ten 10 ure

Tegenwoordig:

alle leden der Rabbina-
nale Commissie
voorts de voorzitter en de Secretaris.

De vergadering wordt binnendien vereend
door de tegenwoordigheid van den Heer
A. D. de La Hille, die - ingeval van verhinde-
ring - den President zal vervangen

1 Voorzitter opent de vergadering. De Secretaris
leest de aantekeningen van het verhandelde
ter tweede vergadering van Maandag 14
July, welke notulen worden goedgekeurd
3 Oekrachtigd.

2 De Secretaris deelt mede, dat hy Maandag
23 July des afd. g. ingeval van den Heer
Jacob Lopes Cardoso als vanden Heer
Jacob Mendes Chumaceiro heeft ontvangen
de antwoorden op de negen doctrinale
vragen. Onmiddellijk daarna heeft hij
een deel der antwoorden verzonden aan
het lid der Commissie Fernandes, die het
andere deel bij copie heeft bekomen
Saterdag ochtend; terwijl Dinsdag
ochtend op gelijke wijze eenige vragen in
originali in handen zijn gesteld van de
H. B. Bensiein en Faz-Dias, die Vrijdag
namiddag afschrift gekreeg hetz van de
weige antwoorden.

alle antwoorden zijn dus ter kennis

gekomen van ieder der Wt. Examinatoren tenzij vol praeses de gelegenheid gekreeft de antwoorden op de nege gevane vragen even in te zien en na te gaan.

3 De Heere Examinatoren
J. van J. Perares
B. J. Berentstein
en J. van J. Van-dias

bragen nu de antwoorden op gezegde vraag-ten tafel. hy rapporteren, dat de schryf-trant in het algemeen voldeed, vooral van den W. Cardozo, dat de voordeelrellingen dikwaer met veel kracht - naar het oordeel van Wt. Examinatoren soms met te veel kracht - wa-ren gepreid en dat in het algemeen genomen de antwoorden, voor zo verre Wt. Examinatoren die by den korte tyd, dien zy voor het onderzoek konden besteden, hebben kunnen nagaan, stof tot tevredenheid hebben gegeven.

4 De Heer Cardozo, wicid verdediging van de ingekomene antwoorden het eerst aan de Court legh, verpleynt thans ter vergadering, nadat vooraf bepaald was dat het onderzoek zijner oplossingen, en de discussie gedurende $1\frac{1}{2}$ uur zal plaats hebben.

Praeses dmett den Heer Cardozo op het hart met bedaardheid te werk te gaan en op gepaste wijze te antwoorden, met die bescheidenheid en tegelyk met die vrijmoedigheid welke van eenen aanspraak- rabbiniaal aspirant verwacht mag worden.

Alom ten $11\frac{1}{4}$ uur rangh de discussie aan.

5 Juist by den aanvang der discussie over de eerste vraag wordt de vergadering

vereen door de tegenwoordigheid van de Wt. Heeren J. van J. Teixeira de Mattos en S. M. Mendes da Costa, ledz van de Hofd-commis-sie tot de zaken der Maclietz, welke, na door praeses te zijn toegesproken, door den voorzitter wordt ingelicht aangaande de stand der werkzaamheden en de voor het examen bepaalde orde.

Nadat die Heeren verzoekt hadden met de werkzaamheden, die zij met gen vegen kranken bywonen, te wille voortgaan wordt de discussie over de ingekomene antwoorden vervolgd en voortgezet, houdende zich Wt. Examinatoren met den Candidaat over zes verplellende vraagpunten onafgebroken bezig tot ongeveer een uur.

6 Nadat de Candidaat afgetreden was wordt over zijne al- of niet toelating besad-slaagd.

Bij de Wt. Examinatoren staat het vast, dat het tentamen op Maandag 14 July goed afgelopen is. zy meenen, dat de uitslag van het onderzoek, heden gehouden, van dien aard is geweest, dat de Heer Cardozo in de wotbeslissingen wel bedreven is, hoewel het niet te ontdekken valt, dat zijne uitspraken en ook nu en dan de moties met enige lichtvaardig-heid zijn gegeven. Wt. Examinatoren houdt de opmerking niet terug, dat een rabbiniaal aspirant in het geven van eene beslissing niet wat meer naauwge-zekheid behoort te werk te gaan. Dit eu-rel is uitgesproken by twee der Wt. Examina-toren niet van dat gewigt an, by de geblekene kunde van den Heer Cardozo en by zijn gunstig tentamen, kunne

stem aan den Heer Cardozo te onthoudt,
tenwijl de derde Examinator dit gebreke
zoozeer van belang oordeelt, dat hij ver-
kluart indendad, moeite te hebben
zijne stem al dadelijk te bepalen.

Na rijpe beraadslaging over de uit-
komst, van het gehele den onderzoek en
bespreking van de waarde der door den
Heer Cardozo gegevene antwoorden en
gedane defensie bij de discussie geeft
voorzitter zijn praes-advies ten gunste
van den Candidaat. Daarop wordt de
Heer Cardozo by stemming met alge-
meene stemmen des drie HH Examina-
toen goedgekeurd. De Commissie bepaalt
echter den tot Brabmaal-aspirant
bevoorde, Heer Jacob Lopes Cardozo,
door den Heer praeses op het hart te
drukken in het vervolg met zoozeer op
eigen inzicht te steunen en meer gewigt
te hecht aan de raadpleging der bron-
nen, welker onderzoek niet straffeloos
kan worden nagelaten.

De Heer Cardozo, weder ter vergadering ver-
scheen, verneemt van praeses dez gunstige
beslissing. Voorzitter zegt daarbij, dat de
vergadering meer gevoegen heeft gehad van
zijn tentamen nu veertig dagen geleed, dan
van hetgeen bedoeld is geantwoord. De reden
licht hoopzakeijk daarin, dat de opinien
door den Candidaat erkent rij kras genit,
hoezeer ook met eenige gronden gestaapt, niet
altijd een gevolg zijn van dat genoevelijk
en naauwgezet onderzoek dat men zegt heeft
van een oppenabbij te verwachten. Praeses
wenscht den Heer Cardozo met gevoeg geluk

met den behaalden hoogen graad doch drukt
hem op het hart in het vervolg - alvorens te
beslissen - alles te wikkelen en te wegen en eerst
dan uitspraak te doen, wanneer de vraag van
alle zijden beschouwd is. - De Heer Cardozo,
dankende voor de gegevene wenken, zegt tot
verdediging, dat hij ditmaal de vraag geheel
alleen heeft moete beantwoord. Heer zetter
zal hij in voorkomende gevallen het licht
dat hij van elders krijgen kan, niet afsluit.
Hij stelt uiteendeel, dat zijn oordeel aan
juistheid zijn winnen wanneer het eloor-
tegenovergestelde bepleuwingen gerijpt word

Na een korte rustpoos, gedurende welke
de HH ledz van de Hoofcommissie tot de
zatz der Maclietz, de HH J. van J. F. Perera &
Mattos, Sam. Mendes da Costa, de verga-
dering, mede door de HH Dr. J. B. A. Scher,
J. da Llar ledz der Algemeene Commissie
van Examinatoren, bijgewoond / verlaten
verschijnt ten 13⁴ uur de Heer

Jacob Mendes Chumaceiro Jr.
voor de Commissie, die vrasaf bepaald had,
dat de discussie met degen Candidaat mede
ongeveer anderhalf uur zou aanhouden.
Daar vott degen Candidaat behoort tot het Portugeesch - Braelisch kerkgenoot-
schap zoo wordt hij door de verschillende
Heeren Examinatoren J. van J. Perera

B. J. Berenstein
& A. van J. Vaz drad
achtereenvolgend bezig gehouden tot om-
streeks 3¹/₂ uur. Ook met degen Candidaat
worden door iedere Examinator twee vragen
behandeld in discussie. Gedurende
dit onderzoek werd de vergadering weder

bygewind door de twee reeds genoemde leden van de Hoof commissie tot de zaken der Israëlieten, die alzo bij het grootste deel van het examen tegenwoordig waren

9 Nadat de Candidaat afgetreden was werd over zijne al- of niet toelating beraadsluagd.

De drie H.H. Examinatoren vellen over den Heer Jacob Mendes Chumaceiro in het algemeen een oordeel, daarop nederkomende dat de Candidaat wel kundigheden heeft aq, den dag geleid. Naar de meening van de H.H. Examinatoren was de discussie, hoewel hier & daar zwak, toch niet van waarde onthloot. al is het ook onbetwistbaar, dat de Candidaat zich te veel op eigen opinie en te weinig op de bronnen grondde. Met genoege zagen H.H. Examinatoren wijders, dat de Heer Chumaceiro bescheidenheid getoond heeft, waanuit blijkt dat hij de overtuiging heeft dat de Oekologische wetenschap veel studie vereischt. De H.H. Ferrares, Berendstein, en Vag-dra zijn verder, even als praeses, van oordeel, dat de behandeling der onderwerpen door den Heer Chumaceiro moet worden aangemerkt als voldovende.

Bij stemming wordt dan ook, conform het praes-dict van den voorzitter, de Candidaat met algemeene stemmen der drie H.H. Examinatoren goedgekeurd waarvan praeses hem kennis geeft, hem geluk wenshende met den behaalden voornamen rang, doch hem tevens opmerkzaam makende op hetgeen hem nog overblijft ter meerdere betwanning, wil hij

eenmaal met mocht aan het hoofd staan, eener gemeente. Zullen aan zijne berisping gewicht gehecht worden, dan moet de Examineerde, waer van alle ligtvaardigheid, met bedaard verlog te werk gaan.

De Heer Chumaceiro dankt voor de gegeven wenken zo van den praeses als van de leden der Commissie, brengt voorts hulde en zijne meester den Heer Vag-dra en verlaat de zaal den Heer Sam Mendes da Costa verzoekende de toek zijner erkentelykheid om zo menige welwillendheid te willen zijn by de Hoof commissie tot de zaken der Israëlieten.

10 De Commissie bepaalt:

- 1° dat de antwoorden van de twee Examineerden zullen worden gevoegd bij de notulen
- 2° dat het verbaal derzelve en laatste zitting terstond opgemaakt en, na overleg en goedkeuring, terstond geteekend zal worden.

11 Daar de H. Pexeria er voor de afloop van het examen van den H. Chumaceiro de zaal verlaten had & de H. Mendes da Costa nu ook onder dankbetuiging aan de Commissie voor de uypz waarop zij hare taak verricht had, afscheid neemt betuigt praeses de erkentelykheid der vergadering voor de hooge eer haar door het bezet der twee leden van de Hoof commissie te beurt gevallen

12 Nadat nu de notulen gelezen en goedgekeurd waren bedankt praeses den leden der Commissie voor de hem betoende welwillendheid en de den praeses voor de waardige leiding, waarna ^{door} voorzitter de belangrijke zitting, onder het afsmeeken van God bystand op hetgeen over de Commissie is vericht, ten 4 1/2 uur, wordt

gesloten.

Gelezen, goedgekeurd & bevestigd
op maandag den 28de July
1862 des namiddags 4½ ure

J. Mulder

J. van der ^{120^r} ~~Heer~~
opvoeder

M. van der ~~Heer~~

J. J. Hirsch
Kant. Adv.

A. J. Van der

Van der ~~Heer~~
Secretaris